

Methodieken en werkvormen

Praktijkbegeleiders / groepsbegeleiders

– Veiligheid

Maker: Scouting Nederland , methodiekenbank

Datum van productie: herschreven augustus 2024

Korte inhoud:

Vanuit de oude routekaart zijn een aantal documenten gemaakt om als praktijkbegeleider of groepsbegeleider jezelf te ontwikkelen.

Deze zijn onderwerp opgenomen in de methodiekenbank.

Per onderwerp kan je op meerdere manieren ermee aan de slag gaan. Net wat bij jou past, er is geen volgorde die je verplicht moet volgen.

Dit is geen officieel document van Scouting Nederland, maar is door Scouting Nederland geselecteerd omdat het een goed voorbeeld is van hoe je zelf met dit onderwerp aan de slag kunt gaan. Hierdoor kan het zijn dat sommige onderdelen van dit document niet geheel overeenkomen met wat Scouting Nederland normaal communiceert.

Lezen

Veiligheidsbladen

Scouting Nederland heeft [veiligheidsbladen](#) uitgegeven om je te helpen bij het veilig organiseren van activiteiten. Bij ieder veiligheidsblad hoort een checklist, zodat je snel en gemakkelijk kunt afvinken of je in de betreffende situatie alle voorzorgsmaatregelen hebt genomen voor een veilig Scoutingspel.

Protocol grensoverschrijdend gedrag

Het kan zijn dat je binnen je groep te maken krijgt met grensoverschrijdend gedrag. Hierbij kun je denken aan fraude, geweld of seksueel misbruik. In dit geval is het de bedoeling dat je gebruik maakt van het [Protocol grensoverschrijdend gedrag](#) van Scouting Nederland, zodat je zeker weet dat je met de juiste informatie en richtlijnen werkt. Het [huishoudelijk reglement](#) van Scouting Nederland schrijft voor dat er een meldplicht is bij een vermoeden van grensoverschrijdend gedrag. Natuurlijk kun je ook altijd terecht bij het [landelijk opvangteam](#) voor meer informatie en ondersteuning.

Gedragscode

Als vrijwilliger onderschrijf jij ook de [gedragscode van Scouting Nederland](#). Lees deze door om exact te weten wat erin staat.

Persoonsgegevens

Bij Scouting staan de algemene afspraken omtrent het bewaren en beschermen van persoonsgegevens beschreven in het Privacy beleid Scouting Nederland . Hierin staat ook vermeld hoe we omgaan met het melden van datalekken. Het hebben en naleven van dit beleid is voor alle organisatieonderdelen van belang. De toezichthouder kan torenhoge boetes uitdelen - ook aan verenigingen! - als niet aan de wetgeving is voldaan. Als groep heb je daarmee nog niet aan alle 'eisen' voldaan. Scouting Nederland heeft een [stappenplan](#) gemaakt om met de AVG aan de slag te gaan.

VOG

Een verplichte [Verklaring Omtrent het Gedrag \(VOG\)](#) is één van de maatregelen die Scouting Nederland getroffen heeft om binnen de organisatie een veilige omgeving voor kinderen te bieden. Hoe is de status binnen jouw groep?

Sociale veiligheid

Als je te maken krijgt met geweld binnen of buiten je groep, dan kun je daar altijd wat aan doen. Of het nu om jezelf gaat of om iemand anders. Of je nu vermoedens hebt, of het zeker weet: je zorgen delen is een belangrijke eerste stap. [Veilig thuis](#) is er om je te helpen bij die eerste stap naar hulp en advies. Er zijn lokale organisaties, via de [Rijkspagina](#) kom je ermee in contact. In de [Toolkit voor een veilig thuis](#) vind je achtergrondinformatie, posters en een checklist.

Opdracht

Veilig werkklimaat / sociale veiligheid

Welk gedrag accepteer je als groep wel of niet? Zijn er afspraken over taalgebruik, straffen, roken, alcohol, pesten, enzovoort?

Staan de waarden en normen van jouw groep op papier? Zo ja, houd dit document eens tegen het licht. Zo nee, zet jullie ongeschreven regels en omgangsvormen eens op papier, zodat iedereen weet wat er verwacht wordt.

VOG

Bekijk in Scouts Online of alle vrijwilligers een VOG bezitten. Zo niet, bespreek dit binnen het groepsbestuur en vraag de VOG's aan. Hoe is het beleid van de groep omtrent het aanvragen van een VOG? Wie doet deze aanvraag en wie houdt in de gaten dat hij ook binnenkomt?

Veiligheidsbladen

Bespreek met de praktijkbegeleider welke veiligheidsbladen het meest van toepassing zijn voor jullie groep. Hoe brengen jullie deze veiligheidsbladen onder de aandacht van je groepsbestuur en vrijwilligers?

Gedragscode

Bespreek de stappen van het Protocol grensoverschrijdend gedrag binnen het groepsbestuur. Als het bestuur op dit moment het protocol in werking zou moeten stellen, wie vormen dan een tweemanschap? Wie is er op dit moment het meest geschikt om in het tweemanschap te zitten? Onderzoek met het bestuur de stappen die moeten worden genomen. Tegen welke stappen zie je op? Hoe ondersteun je elkaar?

Zelfreflectie

Sociale veiligheid

Om te voorkomen dat er grensoverschrijdend gedrag voorkomt in de groep, is een veilige omgeving belangrijk. Wat zijn in jouw groep de afspraken hierover? Doet jouw groep voldoende om grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan en bespreekbaar te maken? Wat gaat er goed en wat kan er beter? Met welke frequentie staat dit onderwerp op de agenda binnen het groepsbestuur en groepsraad?

Heeft de groep hierover een training gevolgd en zo ja, hoe lang geleden was dit? Wie van de vrijwilligers kan een training gebruiken en om de hoeveel tijd is een opfriscursus aan te raden?

Veiligheidsbladen

Wanneer en hoe heb je voor het laatst een veiligheidsblad van Scouting Nederland toegepast? Welke punten van het veiligheidsblad waren toen nieuw voor je? Waarom zijn de veiligheidsbladen ook binnen jouw functie belangrijk?

In gesprek

Gedragscode

Op alle functieprofielen en kwalificatiekaarten staat bij het basisniveau dat de vrijwilliger de gedragscode van Scouting Nederland onderschrijft. Zijn de vrijwilligers binnen jouw groep op de hoogte van deze gedragscode? Vraag in een groepsraad hoeveel vrijwilligers weten wat de gedragscode inhoudt. Zijn er voldoende vrijwilligers op de hoogte van de gedragscode, is er actie nodig vanuit het bestuur in de vorm van een workshop over de gedragscode? Wat vind jij het belangrijkste in de gedragscode? Wat wil jij overbrengen uit de gedragscode naar de vrijwilligers?

Vertrouwensband

Voer een gesprek met een leidinggevende over hoe je een vertrouwensband opbouwt met jouw medeleiding en je jeugdleden. Film dit gesprek om vervolgens te evalueren met jouw begeleider. Hoe ging het gesprek, wat voor vertrouwensband heeft de groepsbegeleider met de leidinggevende? Waaruit blijkt dat uit het filmpje?

Privacywetgeving

Ga in gesprek met leidinggevenden over wat zij delen op social media (Facebook, Instagram e.d.) over Scouting. Welke informatie en foto's zetten ze erop? Welke afspraken zijn hierover binnen de groep gemaakt?

Welke informatie van jeugdleden hebben leidinggevenden in de kast staan? Wat nemen ze aan persoonlijke informatie mee als de speltak op kamp gaat? Wat gebeurt er vervolgens met die informatie? Is dit bij alle speltakken op het niveau zoals het groepsbestuur dit heeft afgesproken?